

I. AMAÇ VE KAPSAM

Bu politikanın amacı Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin (Banka) faaliyetlerinde çevresel ve sosyal etki yaratan konularda esas alacağı ilkeleri belirlemektir.

II. TEMEL ESASLAR

1. Banka, çevresel ve sosyal konulara ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuat düzenlemelerini ve standartları takip eder; bunlardan doğan yükümlülüklerini yerine getirmek için gerekli önlem ve aksiyonları alır.
2. Banka, ulusal ve uluslararası inisiyatifleri destekler. Sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, kamu kuruluşları başta olmak üzere çeşitli paydaşlar ile iletişim ve iş birliği içinde olarak Türkiye'de ve dünyada son gelişmeleri takip eder.
3. Banka, çevresel ve sosyal konularda paydaşlarının görüş, ihtiyaç, talep ve beklentilerini dikkate alarak etkin bir iletişim yürütür.
4. Eğitim, çevre ve kültür-sanat alanları başta olmak üzere, sürdürülebilir kalkınmayı ve toplumsal gelişimi destekleyen, ülkenin ihtiyaçlarına uygun, yaygın, geniş kitleleri kapsayan ve uzun soluklu sosyal sorumluluk projeleri geliştirerek uygular.
5. Banka operasyonel faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel ve sosyal olumsuz etkileri önlemeye ve/veya azaltmaya yönelik tedbirler alır; kaynak ve enerji verimliliğinin artmasını sağlar ve bu konuda geliştirici projeleri destekler.
6. Banka, çevre üzerinde yarattığı olumsuz etkileri azaltmayı taahhüt eder. Bu doğrultuda, enerji verimliliği, suyun verimli kullanımı ve sera gazı salımları ile atık oluşumu ve geri dönüşüm konularındaki performansını geliştirmeyi hedefler. Banka bu kapsamdaki çalışmalarını uluslararası standartlarda oluşturulmuş çevre yönetim sistemi ile yönetir. Bu alandaki çalışmalarını ve hedeflerini sürdürülebilirlik raporlamalarında şeffaf bir şekilde paydaşları ile paylaşır.
7. Banka, hizmet noktalarında suyun verimli kullanımının artırılması, su kalitesinin iyileştirilmesi, su kaynaklarının korunması ve tasarrufu için faaliyetlerini gözden geçirir ve çalışan başına su tüketimini azaltmayı hedefler.
8. Banka tarafından finansal destek sağlanan yatırım projelerinden kaynaklanan potansiyel çevresel ve sosyal etkiler ulusal ve uluslararası kanun, yönetmelik ve iyi uygulamalar çerçevesinde değerlendirilir ve yatırım bedeli belirli bir büyüklüğün üzerindeki yeni yatırım, refinansman/kapasite artışı ve satın alım projeleri Çevresel ve Sosyal Risk Değerlendirme Modeli'ne tabi tutulur. Biyoçeşitlilik, kültürel miras ve İSG konularının da dahil olduğu kapsamlı çevresel ve sosyal değerlendirmeler neticesinde belirlenen risk kategorisi doğrultusunda gerekli görülmesi halinde "Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı", "Çevresel ve Sosyal Aksiyon Planı" ve "Biyoçeşitlilik Aksiyon Planı" oluşturularak yatırımcı firmaların bu etkilerin azaltılmasına yönelik tedbirler alması sağlanır. Bu çerçevede projeler düzenli olarak izlenmek suretiyle gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı takip edilir.
9. Banka; iklim değişikliğinin temel nedeni olan sera gazı salımlarını düzenli olarak ölçerek takip eder, azaltmak amacıyla hedefler koyar ve elde edilen sonuçları tüm paydaşlarıyla paylaşır.
10. Banka, müşterilerini iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konusunda bilgilendirir ve çevre ve/veya sürdürülebilirlik uygulamaları geliştirmeleri konusunda destekler.
11. Banka; iklim değişikliği ile mücadele çerçevesinde, ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasında büyük öneme sahip yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, geri kazanım ve atık azaltımı ile çevre şartlarının korunması veya iyileştirilmesine yönelik çevre yatırımlarını destekler. Çevre dostu ürünler geliştirerek ve kredilendirme faaliyetleri ile müşterilerinin yeşil dönüşümüne aracılık etmeyi hedefler.
12. Banka, hem doğrudan operasyonlarından hem de kredilendirme faaliyetlerinden kaynaklanan iklimle ve suyla bağlantılı riskleri dikkate alarak bu risklerin yönetilmesi için çalışır.
13. Net Sıfır Bankacılık Birliği taahhütleri kapsamında demir çelik, çimento ve enerji sektörlerindeki emisyon azaltım hedeflerini ve hedefler karşısındaki durumunu kamuoyu ile paylaşır.
14. Banka; iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasal mevzuat ve uygulamalar kapsamında, çalışanlarına sağlıklı, güvenli bir iş ortamı sağlayarak önleyici, düzeltici ve koruyucu yaklaşımlar ile bu konudaki süreçlerini sürekli iyileştirir. Çevresel ve sosyal risk değerlendirmesine tabi tutularak finanse edilen projelerde ise iş sağlığı ve güvenliği konularında oluşabilecek risklerin azaltılmasına ve yasal mevzuata uyumuna yönelik olarak müşterilerini destekler.

15. Banka; finanse edilen, risk ölçeği Bankaca belirlenen eşikleri aşan ve yapılacak çevresel ve sosyal etkilere ilişkin risk analizi kapsamında paydaş katılımı ve şikâyet mekanizması süreçlerinin uygulanması gerekli görülen projeler için bu yönde aksiyon alınmasını sağlar.
16. Banka, ulusal mevzuat ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle yasaklanan ve kısıtlama getirilen faaliyetleri, bu politikanın ekinde yer verilen "Finanse Edilmeyen Faaliyetler Listesi" kapsamında izler ve bu faaliyetleri herhangi bir çevresel ve sosyal etki değerlendirmesine tabi tutmaksızın ya da tutar sınırı gözetmeksizin finanse etmez.
17. Banka, eşitsizliklerin azaltılması ve finansal kapsayıcılığın artırılması için ticari faaliyeti kapsamında dezavantajlı gruplara yönelik odaklı çalışmalar gerçekleştirir.
18. Banka, kömürden kademeli çıkış taahhüdüne paralel olarak 2040 yılına kadar kömür ve kömürle ilişkili olarak tanımladığı aşağıdaki faaliyet alanlarının finansmanından (TOAH'a intikal etmiş alacaklar hariç olmak üzere) çıkacaktır:
  - kömür madenciliği,
  - kömürün lojistiğine ilişkin faaliyetler ve alt yüklenici faaliyetleri,
  - kömürle ilişkili faaliyetleri desteklemek için tahsis edilen/ayrılan alt yapı hizmetleri.

Banka'nın kömür ile ilişkili finanse etmediği faaliyetler politika ekinde yer almaktadır.

III. GÖZETİM/DENETİM

Bu politikanın uygulaması, ilgili Genel Müdürlük Bölümleri tarafından Sürdürülebilirlik Komitesi'nin gözetiminde gerçekleştirilir. Bu politikanın hükümlerine uyumun denetimi, iç denetim kapsamında gerçekleştirilir. Söz konusu denetimler sonucu saptanan bulguların giderilmesine yönelik eylem planlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar Sürdürülebilirlik Komitesince belirlenir.

IV. GÖZDEN GEÇİRME

Bu politika, yılda en az bir kez olmak üzere, gereksinimler ve faaliyet koşullarındaki değişiklikler doğrultusunda Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından gözden geçirilir. Gerekli görülen güncelleme ve değişiklikler, Sürdürülebilirlik Komitesi'nin önerisiyle Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe girer.

Bu politika İş Bankası'nın kurumsal internet sitesinde yayımlanır.

V. YÜRÜRLÜK

Bu politika, Yönetim Kurulu tarafından 31.12.2014 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

EK: İş Bankası Finanse Edilmeyen Faaliyetler Listesi

İş Bankası; bilgisi dahilinde, aşağıdaki alanlarda ve/veya şekillerde faaliyet gösteren firmaların bu alandaki faaliyetlerine finansman sağlamamaktadır:

- Yürürlükteki yerel mevzuat uyarınca ve/veya uluslararası sözleşmelerle yasaklanmış ürün ve faaliyetlerin üretimi ve ticareti.
İlgili yasaklar bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıdaki faaliyet alanlarını kapsamaktadır:
  - Uluslararası sözleşmelerle yasaklanmış ilaçlar, pestisit, herbisit ve ozon tabakasına zarar veren maddelerin üretimi ve/veya ticareti.
  - CITES Sözleşmesi⁽¹⁾ tahtında düzenlenen vahşi yaşam unsurlarının ve ürünlerinin ticareti.
  - Basel Sözleşmesi⁽²⁾ ve ülkemizce taraf olunan uluslararası ilgili sözleşmelere uygunluk göstermeyen atıkların ve atık ürünlerinin sınır ötesi ticareti.
  - PCB⁽³⁾ veya yasaklanmış asbest türlerinin veya bunları içeren ürünlerin üretimi ve/veya ticareti.
  - Cebri çalıştırmanın⁽⁴⁾ ve tehlikeli çocuk işçiliğinin⁽⁵⁾ söz konusu olduğu faaliyetler ve ulusal ve uluslararası mevzuatla belirlenmiş çocuk işçi çalıştırılması yasaklı olan faaliyetlerde çocuk işçiliğinin söz konusu olduğu durumlar.
- İnsan haklarına aykırı faaliyetler.
- UNESCO Dünya Miras Listesi ve UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'nde yer alan kültür varlıklarının belirgin ölçüde değişime uğraması, hasar görmesi veya ortadan kaldırılmasına sebep olan faaliyetler.
- Kitle imha silahları ve kara mayınları üretimi.
- Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Sözleşmesi (RAMSAR Sözleşmesi) tahtında RAMSAR Alanı olarak belirlenen sulak alanlarda yapılan faaliyetler.
- "Kimberley" sürecine dahil olmayan ülkelerde elmas madenlerinin kullanılması ve elmas ticareti.
- Su ürünleri avcılığında akıntı ağının (drift-net) kullanıldığı faaliyetler.
- Pornografi veya fuhuş ile ilgili işler.
- Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) gerekliliklerine uyum sağlamayan tankerler aracılığıyla petrol ve diğer ve tehlikeli maddelerin taşınması faaliyeti.
- Kömür ve doğalgazı yakıt olarak kullanarak elektrik üretimi gerçekleştirmek üzere yeni kurulacak (greenfield) termik santral yatırımlarının finansmanına ilişkin krediler.
- Yeni kömür madeni yatırımları.
- Mevcut kömür madenlerinin ve kömür yakıtlı santrallerin kapasite artışı.
- Dağ Zirvesi Kaldırma Madenciliği (MTR/MTM)⁽⁶⁾ yöntemini kullanan yeni kömür madenleri.
- Siyanür kullanılarak yürütülen altın madenciliği.
- Biyoçeşitlilik kaynaklarının ve kültürel mirasın korunmasına ilişkin ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelerle yasaklanan faaliyetler.
- Radyoaktif madde (uluslararası en iyi standartların karşılandığı ve ülkenin temel enerji ihtiyacını karşılamak üzere kurulan ve ülke ekonomisi için kritik önem arz eden enerji üretim santralleri ile sağlık ekipmanları, kalite kontrol cihazları ve radyoaktif madde kullanımının kısıtlı, önemsiz boyutlarda olduğu ve yeterli korumanın olduğu durumlar hariç olmak üzere) üretimi ve/veya ticareti ile uğraşan veya bu aktivitelerle iştigali olduğu anlaşılan şirketler.
- Gerekli ihracat/ithalat lisansları veya transit geçiş iznini gösteren diğer kanıtlar olmadan yapılan mal ticareti.

(1) CITES (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora): Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme.

(2) Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınması ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi.

(3) PCB (Polikarbonat Bifenil): Özellikle 1950-1985 yılları arasına tarihlenen yağlı transformatörler, kapasitörler ve anahtarlar donanımlarında (switch-gear) bulunan yüksek derecede zehirli bir kimyasal grubu.

(4) Cebri çalıştırma, ILO (International Labour Organization) sözleşmelerinde tanımlandığı şekilde, gönüllü olarak gerçekleştirilmeyen ve bir kişinin güç kullanma veya cezalandırılma tehdidiyle gerçekleştirdiği iş ve hizmetler anlamına gelmektedir.

(5) Çocuk işçilerin asgari yaş sınırı ILO Temel İnsan Hakları Sözleşmeleri'nde ve ulusal mevzuatta tanımlandığı şekilde olmak zorundadır.

(6) Mountaintop Removal Mining/Mountaintop Mining.